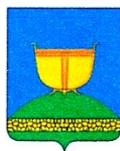

**СОВЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

**РЕШЕНИЕ
24 июнь, 2022 ел**

**КАРАР
№ 177**

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Дачный авыл
жирлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында**

Территорияне тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибен жайга салу, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Дачный авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә нәтижәле һәм тәртипкә салынган жирдән файдалануны һәм төзелешне тәмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелешә кодексының 32 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Уставы, Биектау муниципаль районының 2022 елның 02 мартындагы гавами тыңлаулары нәтижәләре буенча, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Кушымтада бирелгән «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Дачный авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының рәсми сайтында: <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча, һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда: <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көнненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының жирлекләренә жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлеге, законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе урынбасары,
муниципаль район Башлыгы урынбасары

Ә.Ш. Шакиров

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ДАЧНЫЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫШ БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1 том

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ,
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

ЭЧТӘЛЕК

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ ...	5
КЕРЕШ.....	6
I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ	7
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр.	6
1 статья. Әлеге кисәктә кулланыла торган төп төшенчәләр.....	7
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы	9
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы.....	
Ошибка! Закладка не определена.	
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренең үз көченә керүе ..... Ошибка! Закладка не определена.	
5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык ... Ошибка! Закладка не определена.	
II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр	9
6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	9
7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү буенча комиссия	10
8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәле	11
9 статья. Территориаль зоналар	11
10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары	12
11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең гамәле	13
III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	14
12 статья. Төп нигезләмәләр	14
13 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе	15
14 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе	16
IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр	18
15 статья. Төп нигезләмәләр	18
V Бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер альшулар яки гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр	19
16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер альшулар яки гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыруның гомуми нигезләмәләре	19

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре	20
18 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	19
19 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	20
VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр	22
20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү тәртибе	22
VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр	25
21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү	25

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) түбәндәге составта эшләнде:

1 том

I кискәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

2 том

II кискәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

№ т/б	Исеме	Масштаб
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III кискәк. Шәһәр төзелешен регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) – территорияль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып эзерләнде:

– Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел №190-ФЗ;

– Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 ел № 136-ФЗ;

– Россия Федерациясе Урман кодексы 04.12.2006 ел № 200-ФЗ;

– Россия Федерациясе Су кодексы 03.06.2006 ел № 74-ФЗ;

– «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында» 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы РФ Хөкүмәте карары

– «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне эзерләгәндә шулай ук Биектау муниципаль районының һәм «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенә төп юнәлешләрен билгели торган башка документлар исәпкә алына.

I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге кисәктә кулланыла торган төп төшенчәләр

Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре – жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре – жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру – территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеше регламенты – тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм жир өслегендә булган нәрсәләр, аларны төзү һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла торган барлык төрләре, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата куллану, халык өчен тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе – Кагыйдәләр эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыру һәм Кагыйдәләрне эзерләү Комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукий актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган.

Кызыл линияләр – гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен күрсәткән һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Линияле объектлар – электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелеш алып баруның максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенең суммар мәйданы, жир кишәрлегенең бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

Жир кишәрлеге чигеннән бинаның, төзелешнең, корылмаларның минималь чигенеше – жир кишәрлеге чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталъ төзелеш объектары - биналар, корылмалар, төзелешләре тәмамланмаган объектлар, жир кишәрлегенең капиталъ булмаган төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылгысыз яхшыртуларыннан тыш (ныгытма, өслек һәм башкалар).

Капиталь булмаган төзелмэләр, корылмалар – жир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчереп йөртү һәм (яисә) демонтаж үткөрү һәм аннан соңгы жыелуны төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикалары үзгәртелмичә һәм билгеләнгәнә тулысынча зыян китермичә һәм аннан соңгы җыемнарны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә торган төзелмэләр, корылмалар

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләр – әлеге эшчәнлек төрлөрөн һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләр,

Индивидуаль торак төзелеше объекты – гражданныр тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан торган һәм күчөмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны өчтән, биеклегә егерме метрдан артмаган аерым бина

Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары хокук ияләре – жир милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен, капитал төзелеш объектларын арендауучылар, аларның вәкаләтле затлары.

Жир участокларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары – жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; биналарны, төзелмәләренә, корылмаларны мөмкин булган урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр; биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның иң чик саны яисә иң чик биеклегә; тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлегә чикләрендә төзүнең максималь проценты.

Гавами сервитут – Россия Федерациясә законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясә субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына чикләнгән файдалану хокукы.

Гавами тыңлаулар, ижтимагыый фикер алышулар – законнарда билгеләнгән очрақларда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгәтьчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру формасы.

Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт – Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлегә иясенә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауға тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға хокук бирә торган документ.

Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт – Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә жир кишәрлекләренә хокук ияләренә жир кишәрлегеннән, әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектыннан файдалану төрен сайлау хокукын бирә торган документ.

Территориаль зоналар – жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә алар өчен чиклә билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары куелган зоналар.

Гомуми файдалану территорияләре – чикләnmәгән затлар даирәсә тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән мәйданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар).

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнче билгеләнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрәндәге 184-ФЗ номерлы «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

«Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә һәм Биектау муниципаль районының жирдән файдалануы һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары.

3. Әлеге Кагыйдәләр үз эченә ала:

Кереш;

I Кисәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II Кисәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III Кисәк. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен гамәлгә ашыручы, көйләүче яисә контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

3. статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарына һәркем файдалана алырлык була.

2. «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләренә жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә яисә муниципаль районның «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

«Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануы һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләренә урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзәмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәкмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир

кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын бирү. Өлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорату буенча бирелә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үз көченә керүе

1. Өлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә эшли.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык

1. Өлеге Кагыйдәләрен бозган өчен, физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Дачный авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә Уставы, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

Дачный авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенә вәкиллеке органының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) раслау (муниципаль район вәкаләтләрен авыл жирлегенә тапшыру турындагы Килешү нигезендә).

Дачный авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органының (алга таба - жирлек Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) эзерләү (муниципаль район вәкаләтләрен авыл жирлегенә тапшыру турындагы Килешү нигезендә)

Өлеге Кагыйдәләр нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук карыйлар:

жир кишәрлегенә яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү.

4. Биектау муниципаль районы жирле үзидарәсе вәкиллеке органының (алга таба - муниципаль район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль районнары территория планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау;

2) муниципаль районнарының шәһәр төзелеш проектлауның жирле нормативларын раслау;

3) тиешле авыл территорияләренә жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау;

4) өлеге Кодекста каралган очрақларда территорияне планлаштыру документларын раслау.

5. Биектау муниципаль районының жирле үзидарәсе башкарма органының (алга таба - муниципаль район Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

территорияне планлаштыру документларын раслау;

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш) жибәрү;

үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү турында я үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә Кагыйдәләрдә, территорияне планлаштыру документларында, яки Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына карата мәжбүри таләпләрдә, башка федераль законнарда, граждан законнарында каралган очрактарда, үз белдекле төзелешне жимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда билгеләнгән таләпләргә аны рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларына туры китерү;

муниципаль ихтыяжлар өчен жирлек чикләрендә жирләрне резервлау һәм жир кишәрлекләрен тартып алу;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу.

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектын эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатында төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлегә Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне эзерләүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты Житәкчесенә жибәрү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмөгө имза салынган вакыттан үз көчөнө керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне тормышка ашыру өчен тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренен элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәле

1. Әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр: аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогын билгеләмичә генә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраklar керми.

4. Жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән файдалану, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган очракта, кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре яисә чикле параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территориаль зоналар

1. Территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренен бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

«Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенен генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;

төрле категориядәге жирләрнең чикләренен планлаштырылган үзгәрешләрен;

аралаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгеләр буйлап билгеләнә:

автомобиль юлларының, урамнарның, узу юлларының күчэрлэре;
кызыл сызыклар;
жир кишэрлеклэре чиклэре;
табигать объектларының табигый чиклэре;
торак пунктларның чиклэре;
муниципаль берәмлек чиклэре;
башка чиклэр.

3. Территориаль зоналарның чиклэре һәр жир кишэрлегенә бер территориаль зонага каравы таләбен үтәп билгеләнә, чиклэре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишэрлегеннән тыш.

4. Территориаль зоналар чиклэре һәр жир кишэрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә жавап бирергә тиеш, чиклэре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишэрлегеннән тыш.

5. Һәр территориаль зона өчен Кагыйдэләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

1. Шәһәр төзелеше регламентында шулай ук жир кишэрлеклэре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишэрлеклэренә хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир кишэрлеклэреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишэрлеклэреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрлэренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлеклэрен;

муниципаль берәмлеклэрне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча сакланучы табигать территориялэрен, башка табигать объектларын саклау таләплэрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишэрлеклэренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишэрлеклэренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьлэренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьлэр һәм ансамбльлэр территориялэре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьлэр яисә ансамбльлэр территориялэре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территориялэр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территориялэр чикләрендә;

линияле объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линияле объектлар куелган; файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи жирлеклэр территориялэренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирлэренә һәм курортларга, территориялэрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгелэр өчен билгеләнми:

урман фонды жирлэре;

өслек сулары белән капланган жирлэр;

запас жирлэр;

махсус саклана торган табигать территориялэре жирлэре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирлэреннән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирлэр составындагы авыл хужалыгы жирлэре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Урман фонды жирләре составындагы жирләр яки жир кишәрлекләрен, махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану (махсус сакланучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмә, махсус сакланучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган чикләүләр;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең гамәле

1. Әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактардан тыш, территориаль зоналар һәм шәһәр төзелеше регламентлары чикләре турындагы белешмәләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын эзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренең һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән чикләрендә жир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының гамәле төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлеге өчен шәһәр төзелеше регламенты, төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре билгеләгән территориаль зоналарга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын эзерләгәндә (жир кишәрлегенең шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаган очракта, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очрактардан тыш, төзелешкә рөхсәтләр бирүгә юл куелмый.

3. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеше эшләрен уздырганда жир кишәрлекләренә

характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Жирле үзидарә органнары Кагыйдәләрне раслау яки Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул иткән очракта, әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, территориаль зоналарның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына белешмәләр кертү өчен документларны (аларда булган белешмәләрне) теркәү органына жиберергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртүе турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зонага билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре кулланылган шартта, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген аерым территориаль зонага (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, әгәр тиешле территориаль зона турында белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат үзара хезмәттәшлеге тәртибендә жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән башка төргә кагылышлы рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

13 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт бирелүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында гариза жибәрә.

Шартлы рөхсәт бирү турында гариза куллануның рөхсәт ителгән төренә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлеге бүлекнең 18 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында баяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жибәрелгән очрактан тыш.

6. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карарга суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

14 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләмнәре шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кимрәк яисә төзелеш алып бару өчен конфигурацияләре, инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары уңайсыз булган булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрға бер мәртәбә реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаган үзгәртү кирәк булганда.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корымаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чишелешләренә таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылу рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт алу белән кызыксынучы зат, Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән унбиш эш көне эчендә эзерләнгән һәм, әлеге статьяның 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән жиде көн рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға эчендә рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рөхсәтсез төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән

төзелгән билгеләрнең булмавы я ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канэгатылэндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жибәрелгән очрақлардан тыш рөхсәт ителми.

8. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рөхсәткә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарға суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирүгә юл куелмый.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналарның һәм муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән жирләрдән файдалану һәм (яисә) территорияләрне территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аны комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек каралган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектларының инженерлык тикшеренүләре материалларын һәм нәтижәләрен, ачкыланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла, әгәр Шәһәр төзелеш кодексының 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:
территорияне планлаштыру проекты;
территорияне межалау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проекты эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:
планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару;
гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталъ төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;
территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне межалау проекты эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:
төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү;
чикләрендә яна капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату, шулай ук территориясе

чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәрүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару каралмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә генә китерә торган шартта.

Территорияне межалау проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр жыелмалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм межалау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территориаль зоналарның чикләрен һәм рөхсәт ителгән төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларының шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән өлешендә үзгәрешләр кертүгә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыруның гомуми нигезләмәләре

1. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар кешенең уңайлы тормыш шартларына хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренәң хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш, территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе «Дачный авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының ижтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кергү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты яисә аларга үзгәрешләр кергү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Кагыйдэләр проектың эзерләү Комиссиясе тарафыннан муниципаль берәмлек Башлыгы карары нигезендә уздырыла.

2. Кагыйдэләр проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм өч айдан артык булмаган вакыт тәшкил итә.

3. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кергү өлешендә Кагыйдэләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдэләргә үзгәрешләр кергү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очракларда ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдэләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында күрсәтелгән туры килмәүләренә бетергәндә, ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре элек билгеләнгән рөхсәт ителгән төзүнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары үзгәртелмичә бер тапкыр үзгәртелгән очракта һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән бер яисә берничә иң чик параметры бер мәртәбә ун проценттан артмаган күләмдә үзгәргән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрү таләп ителми.

18 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлегә бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычы астына куелган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге затларга шартлы рөхсәт ителгән төргә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

әлегә рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләре хокук ияләренә;

әлегә рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә;

әлегә рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә төхсәт турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек Уставы һәм (яисэ) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәтне алу белән кызыксынган физик яки юридик зат күтәрә.

7. Жир кишәрлегеннән яисэ капитал төзелеш объектыннан файдалануның рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеш регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү белән кызыксынган физик яисэ юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздырганнан соң кертелгән булса, мондый затка файдалануның рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

19 статья. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар

1. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм әлегә бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисэ гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт алу белән кызыксынучы физик яисэ юридик зат күтәрә.

VI БҮЛЕК. Жирдэн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэнә үзгәрешләр кертү турында нигезлэмэләр

20 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэнә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Элеге Кагыйдэлэргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдэлэргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) Кагыйдэлэрнең Жирлекнең генераль планы һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм (яисә) территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган Кагыйдэләрдә жибәрелгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчмәсез милек объектларыннан файдалануны чикләү очрақларын бетерү турында күрсәтмә керүе;

в) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

г) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турындагы белешмәләренә күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урынын тасвирлауга туры килмәве;

д) шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан, Бердәм дәүләт реестрындагы күчмәсез мөлкәтнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчмәсез мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләре федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен чикләрен билгеләү, үзгәртү.

3. Кагыйдэлэргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жибәрелә:

федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Кагыйдэләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

Кагыйдэләр региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдэләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки Кагыйдэләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда.

Кагыйдэләрне аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан Кагыйдэлэргә үзгәрешләр кертү проекты Комиссия тарафыннан карала алмый.

4. Кагыйдэләр белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә жирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территорияль

планлаштыру документларында каралган (линияле объектлардан тыш) урнаштыру мөмкинлеге тәмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне юллай.

Бу очракта «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгы Кагыйдәләргә шундый таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

5. Расланган Кагыйдәләр жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләренә каршы килә торган һәм чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан аэродром яны территориясендә билгеләнгән икътисадый һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру өлешендә кулланылмый.

« Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан күрсәтмә алынгач, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Күрсәтелгән күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлыгы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгы аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчмәс милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне алты айдан артмаган срокта тәмин итә.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында каралган очракларда территорияләрдән файдалануның махсус шартлары, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимиятенең башкарма органы яисә жирле үзидарә органы «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгына Кагыйдәләрдә территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү таләбен юллай.

Күрсәтелгән очракта, шулай ук хокукларны теркәү органыннан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге г – е пунктларында каралган Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгы әлеге таләп нигезендә аларны төгәлләштерү юлы белән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шулай ук вакытта әлеге өлештә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

Кагыйдәләрне территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен билгеләү срогы Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү өчен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслау өчен вәкаләтле дәүләт хакимияте органыннан яисә жирле үзидарә органыннан таләпләр кергән көннән, хокукларны теркәү органыннан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләр керү яки әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында каралган Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән башлап алты айдан арта алмый.

7. Әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очракларда Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү өчен, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

8. Комиссия, Кагыйдэлэргэ үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очраklarыннан һәм әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү очраklarыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кертелгән көннән алып утыз көн эчендә бәяләмә эзерли, ул Кагыйдәләргә кергән тәкъдимнәр нигезендә үзгәрешләр кертү турында рекомендацияләрне яисә мондый тәкъдимне кире кагу турында, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, рекомендацияләрне үз эченә ала, һәм бу бәяләмәне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

9. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе, Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, утыз көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мондый карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

10. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турындагы карар (каrar) күрсәтелгән проектны эзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектны эзерләүгә кагылышлы башка нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү көннән алып ун көн эчендә мондый карар кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәмин итә. Хәбәрдә күрсәтелә:

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары; кызыксынган затларның Комиссиягә тәкъдимнәр жиберү тәртибе; эшләрне оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдәләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмауларны бетерү, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

12. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләгәннән соң, муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Комиссия тәкъдим иткән проектны техник регламентлар, территориаль планлаштыру документлары таләпләренә, Бердәм дөүләт күчемсез мөлкәт реестры белешмәләренә, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең дөүләт мәгълүмат системаларында булган белешмәләргә, документларга һәм материалларга туры килүен тикшерә.

13. Күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын муниципаль берәмлек Башлыгына яисә аның әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, эшләр бетерү өчен Комиссиягә жиберә.

14. Муниципаль берәмлек Башлыгы Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын алганда проектны алган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә.

15. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар әлеге Кагыйдәләрнең 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

16. Чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан муниципаль берәмлек территориясенә карата эзерләнгән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итү датасыннан соң ун көннән дә соңга калмыйча Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият федераль органына жиберелергә тиеш.

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнең федераль органы Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә каршы килгән очракта, күрсәтелгән проект кергән көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлекнең

жирле үзидарэ органына аэродром яны территориясендэ билгелэнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерү турында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаганда мәжбүри үтәлергә тиешле күрсәтмә жибәрә. Әлеге күрсәтмәгә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органы тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин

17. Кагыйдәгә үзгәрешләр жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгелэнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырыла.

18. Кагыйдәләргә үзгәрешләр территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслау датасыннан ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

19. Россия Федерациясе Һава кодексы нигезендә билгелэнгән аэродром яны территориясе муниципаль берәмлек чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан очракта, мондый муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органы территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә расланган үзгәрешләр урнаштырылган көннән алып биш көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән үзгәрешләрне урнаштыру турында электрон рәвештә һәм (яисә) почта аша жибәрү юлы белән Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органына территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәгә күрсәтелгән үзгәрешләрне урнаштыру турында хәбәр итә.

20. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә үзгәрешләрне раслау турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр кертү кагыйдәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына «Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән, шул исәптән күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдәгә хаталарны исәпкә алып, территориаль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәгә хаталар исәпкә алынмый.

Кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районы Советының
24.06.2022 елның 177 номерлы
карары белән расланды

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ДАЧНЫЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2 Том

ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

ЭЧТӨЛӨК

ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕНЕҢ СОСТАВЫ	28
II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ	29
VIII БҮЛӨК. «Дачный авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары	29
22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	29
23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	29
24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре	30
III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	30
25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар	30
26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар	46
27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар	46
X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	47
28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар	47
29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линияле объектларының санитар аермалары	51
30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	51
31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	53
XI БҮЛӨК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре	53
32 статья. Төп нигезләмәләр	53
XII БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау	54
33 статья. Төп нигезләмәләр	54

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛеш КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) түбәндәге составта эшләнгән:

1 том

I кисәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

2 том

II кисәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

№ т/б	Исеме	Масштаб
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III кисәк. Шәһәр төзелеше регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре сурәтләнгән. Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

3. «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориаль зоналар составына керә:

- шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар;
- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар.

Территориаль зона төре	Территориаль зона индексы
<i>Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар</i>	
индивидуаль торак төзелеше зонасы	Ж1
аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зонасы	Ж2
күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы	ОД1
коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы	КО
транспорт инфраструктурасы зонасы	И1
торак пункт территориясендә транспорт инфраструктурасы зонасы	ИЗ
инженерлык инфраструктурасы зонасы	И2
авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы	СХ2
яшелчәчелек зонасы	СХ3
коллектив бакчачылык зонасы	СХ4
табигый ландшафтлар зонасы	Р1
рекреация һәм туризм объектлары зонасы	Р3
махсус билгеләнештәге зона	СН1
<i>Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар</i>	
күрсәтелмәгән	
<i>Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар</i>	
авыл хужалыгы жирләре зонасы	СХ1

4. Күрсәтелгән картада белешмәләре Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булган урманчылык чикләренә туры килә торган урман фондына кергән территорияләр чагылдырылды. Әлеге территорияләр мәгълүмати максатларда сайлап алынган һәм аларга карата Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә урман хужалыгы регламенты гамәлдә булган жирләргә билгеләргә мөмкинлек бирә. Кагыйдә буларак, территориаль зоналарның чикләре урманчылыктар чикләре нигезендә билгеләнә. Белешмәләре Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында булган жир

кишәрлекләренең чикләре урманчылыklar чикләре белән кисешкәндә, территорияль зоналарның чикләре аерым очраklarда мондый жир кишәрлекләре чикләре буенча билгеләнергә мөмкин.

5. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, чикләрендә территорияне комплекслы үстерү күздә тотыла торган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территорияль зона чикләрендә билгеләнә.

Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәнең вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә эзерләнган территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы һәм ачык аукционда жиңүче арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия башка затлар арасында төзелгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмаган.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре сайлап алынган, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, аларның характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми дип санала.

4. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән Картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның, тарихи жирлекләр территорияләре чикләренә урыны чагылдырыла.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре күрсәтелә.

«Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының билгеләнгән чикләре булмаганга күрә, әлеге Карта эзерләнми.

III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән, жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрән һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрларын билгеләү өлешендә Шәһәр төзелеше регламентлары

25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар

1. Ж1 – Индивидуаль торак төзелеше зонасы

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренән кодъ *	Рөхсәт ителгән файдалану төренән исемә *	Жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенән күләмә	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биеклегә	төзелешнән максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
2.1	Индивидуаль торак төзелешә өчен	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2500 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлегә)	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2500 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнен һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелешә	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2500 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (яссы түбәлә), 4,5 м (скат түбәлә, конёкта биеклегә). Коймаларның	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнен һәм

			максималь биекlege - 2,0 м.		корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максималь – билгеләнми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
13.1	Яшелчәчелек алып бару	минималь – 600 кв. м.; максималь – 5000 кв. м.	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябренадә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

1.2. Башка таләпләр:

Минималь ераклыклар:

2 - 3 катлы биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы биеклектә йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким булмаган;

балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую майданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар булган майданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләнделергән майданчыклардан - кимендә 50 м, эмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге рөхсәт ителгән объектлар торак йортларның аскы ике катында урнаша ала яки, әгәр аларның килүчеләргә торак (ишегалды) территориясеннән аерым керү урыны, автотранспортны вакытлыча кую өчен ачык кунак автостоянкаларын оештыру өчен подъездлар һәм майданчыклары булган очракта, янкорма итеп төзелә ала.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

2. Ж2 – Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше

2.1. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләрәннән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләнмәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләнүнән иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрәннән коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрәннән исемә *	Жир кишәрлекләрәннән иң чик күләнмәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләнүнән иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегән күләнмә	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биеклегә	төзелешнән максималь проценты	жир кишәрлекләрә чикләрәннән минималь чигәнүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максималь – билгеләнми.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 15 м; Койманың максималь биеклегә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигәнүнә киметү яки биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максималь – 2500 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегәннән башка яклары өчен – 3м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигәнүнә киметү яки биналарның, төзелешләрәннән һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә					
2.7	Торак төзелешнән хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләрә (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә					
2.1	Индивидуаль торак төзелеш өчен	минималь – 1000 кв. м.; максималь – билгеләнми.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгучы жир кишәрлегә яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегәннән башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигәнүнә киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	минималь – 1000 кв. м; максималь – 2500 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
13.1	Яшелчәчелек алып бару	минималь – 600 кв. м.; максималь – 5000 кв. м.	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

2.2. Башка таләпләр:

Минималь ераклыklar:

2 - 3 катлы биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы биеклектә йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким булмаган;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгылләнү өчен мәйданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыklar өчен контейнерлар булган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләнделергән мәйданчыклардан - кимендә 50 м, эмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге рөхсәт ителгән объектлар торак йортларның аскы ике катында урнаша ала яки, әгәр аларның килүчеләргә торак (ишегалды) территориясеннән аерым керү урыны, автотранспортны вакытлыча кую өчен ачык кунак автостоянкаларын оештыру өчен подъездлар һәм мәйданчыклары булган очракта, янкорма итеп төзелә ала.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

3. ОД1 – Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы

3.1. Жир кишэрлеклөрөннөн һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишэрлеклөрөнөн иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөн коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөн исеме *	Жир кишэрлеклөрөнөн иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишэрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	төзелешнең максимал проценты	жир кишэрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрө					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.5	Белем һәм мәгариф	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.7	Дини файдалану	билгеләнмиләр	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.3	Гомуми файдаланудагы	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

	транспорт бағаналары				
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	минималь – 1000 кв. м; максимал – 2500 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биюклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биюклеге). Коймаларның максимал биюклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл чөлтәрөнө чыгуы жир кишәрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенөң башка яклары өчен -3м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максимал – билгеләнми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биюклеге - 15 м; Койманың максимал биюклеге - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шөхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	минималь – 1000 кв. м; максимал – 2500 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биюклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биюклеге). Коймаларның максимал биюклеге - 2,0 м.	30%	урам-юл чөлтәрөнө чыгуы жир кишәрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенөң башка яклары өчен -3м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м; максимал – 2500 кв. м. Күрсәтелгән	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биюклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биюклеге). Коймаларның	30 %	урам-юл чөлтәрөнө чыгуы жир кишәрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегенөң башка яклары өчен – 3м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм

			максималь биекlege - 2,0 м.		корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 8 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - билгеләнми; Коймаларның максималь биекlege - 1,0 м.	40%	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

3.2. Башка таләпләр:

Минималь ераклыклар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационарлы дөвалау учреждениеләре өчен кызыл сызыктан төп төзелешкә кадәр - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык - 50 метрдан да ким түгел.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

4. КО – Коммуналь хезмэт күрсэтү объектлары зонасы

4.1. Жир кишэрлеклэрэннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннән иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләннән иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөннән кодъ*	Рөхсэт ителгән файдалану төрөннән исеме *	Жир кишэрлеклэрэннән иң чик күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләннән иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеге күлэме	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биеклеге	төзелешнән максималъ проценты	жир кишэрлекләре чиклэрэннән минималъ чигенүләр
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре					
билгеләнмиләр					
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлэре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясә Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишэрлеклэрэннән рөхсэт ителгән файдалану төрлэре Классификаторы нигезендә

4.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5. И1 – Транспорт инфраструктурасы зонасы

5.1. Жир кишэрлеклэрэннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннән иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләннән иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөннән кодъ *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөннән исеме *	Жир кишэрлеклэрэннән иң чик күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләннән иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеге күлэме	катларның чик саны һәм төзелешнән чик биеклеге	төзелешнән максималъ проценты	жир кишэрлекләре чиклэрэннән минималъ чигенүләр
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9	Хезмэт гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдалану жир кишэрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр
билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисады үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

5.2. Әлеге статъяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

6. ИЗ – Торак пункт территориясендә транспорт инфраструктурасы зонасы

6.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренә коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренә исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлек күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биелеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.2	Пассажир ташуларына хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
7.2.3	Гомуи файдаланудагы транспорт кую урыннары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисады үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

6.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткешләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

7. И2 – Инженерлык инфраструктурасы зонасы

7.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендә эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.8	Элемент	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.3	Гидротехник корымалар	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткешләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

8. CX2 – Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы

8.1. Жир кишэрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишэрлеклөрөнөң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөң исеме *	Жир кишэрлеклөрөнөң иң чик күлэмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишэрлөгө күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклөгө	төзелешнең максималь проценты	жир кишэрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлөрө					
1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.12	Умаргачылык	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.13	Балык үрчөтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмчө төрлөрө					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдалану жир кишэрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлөрө					
3.10	Ветеринар хезмәтө күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясә Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрөндөгө 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишэрлеклөрөннән рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө Классификаторы нигезендә

8.2. Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрө нигезендә билгеләнә.

9. СХЗ – Яшелчәчелек зонасы

9.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрененң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме *	Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
13.1	Яшелчәчелек алып бару	минималь – 600 кв. м.; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30%	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишәрлегененң башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
13.0	Гомуми билгеләнешле жир кишәрлекләре	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

10. СХ4 – Коллектив бакчачылык зонасы

10.1. Жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннэн иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күлэмнэре һәм рөхсэт ителгән төзелешнэн, капиталъ төзелеш объектларын реконструкциялэунэн иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төрөннэн коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөннэн исеме *	Жир кишэрлеклэрэннэн иң чик күлэмнэре һәм рөхсэт ителгән төзелешнэн, капиталъ төзелеш объектларын реконструкциялэунэн иң чик параметрлары			
		жир кишэрлеге күлэме	катларның чик саны һәм төзелешнэн чик биеклеге	төзелешнэн максималъ проценты	жир кишэрлеклэре чиклэрэннэн минималъ чигенүлэр
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре					
13.2	Бакчачылык алып бару	минималъ – 600 кв. м.; максималъ – 2500 кв. м.	Төп төзелештэге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдэмче корьлмалар - 1; Төп төзелешнэн иң чик биеклеге - 10 м; ярдэмче корьлмалар - 3,5 м (яссы түбэлэ), 4,5 м (скат түбэлэ, конёкта биеклеге).	30 %	урам-юл челтэрэнэ чыгуучы жир кишэрлеге яклары өчен - 5 м; жир кишэрлеге башка яклары өчен – 3 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешлэрнэн һәм корьлмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсэт ителэ.
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдэмче төрлэре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгелэнми	билгелэнмилэр	100%	билгелэнмилэр
3.1	Коммуналъ хезмэт күрсэтү	билгелэнми	билгелэнмилэр	100 %	билгелэнмилэр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгелэнми	билгелэнмилэр	билгелэнми	билгелэнмилэр
13.0	Гомуми билгелэнешле жир кишэрлеклэре	билгелэнмилэр			
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлэре					
2.7	Торак төзелешнэн хезмэт күрсэтү	билгелэнми	билгелэнмилэр	100 %	билгелэнмилэр

* Россия Федерациясэ Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрэндэге 540 номерлы боерыгы белэн расланган жир кишэрлеклэрэннэн рөхсэт ителгән файдалану төрлэре Классификаторы нигезендэ

10.2. Әлегэ статьяда жайга салынмаган күрсэткечлэр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһэр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләплэре нигезендэ билгелэнэ.

11. Р1 – Табигый ландшафтлар зонасы

11.1. Жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэрэннэн иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күлэмнэре һәм рөхсэт ителгән төзелешнэн, капиталъ төзелеш объектларын реконструкциялэунэн иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренен иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.0	Су объектлары	билгеләнмиләр			
11.1	Су объектларыннан уртак файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
13.0	Гомуми билгеләнешле жир кишәрлекләре	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
5.2	Табигый-танып белү туризмы	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
5.3	Аучылык һәм балыкчылык	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә.

11.2. Башка таләпләр:

Капиталь булмаган корылмалар, вакытлы павильоннар урнаштырганда, яшел утыртмаларны бетерү рөхсәт ителми.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

12. P3 – Рекреация һәм туризм объектлары зонасы

12.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренен иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

3.6.2	Мәденият һәм чл парклары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
5.0	Ял (рекреация)	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
9.2	Курорт эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.0	Торак төзелеше	билгеләнми	билгеләнмиләр	40%	билгеләнмиләр
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100%	билгеләнмиләр
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябренадә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә.

12.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

13. СН1 – Махсус билгеләнеше зона

13.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрененң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме *	Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

4.9	Хезмэт гаражлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.0	Гомуи файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

13.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар муниципаль берәмлек территориясендә юк.

27 статья. Шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар

1. СХ1 – Авыл хужалыгы жирләре зонасы

1.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелешә кодексының 36 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә карата шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Жир кодексының 79 статьясы нигезендә авыл хужалыгы жирләре - чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпшәллек үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән жирләр.

Россия Федерациясе Жир кодексының 77 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләреннән тыш, шулай ук хужалык эчке юллар, коммуникацияләр, жирләренә тискәре йогынтыдан яклауны тәмин итү өчен билгеләнгән урман утыртмалары, су объектлары (шул исәптән агымсулыкларда су терәтү корымалары тарафыннан төзелгән һәм буа аквакультурасын башкару максатларында файдаланыла торган буалар), шулай ук авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корымалар биләгән жир кишәрлекләре дә бирелә.

Шулай итеп, авыл хужалыгы жирләре булмаган жирләр өчен әлеге Кагыйдәләр өчен шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнә.

1.2. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрләге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биелеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнмиләр			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	билгеләнмиләр			
1.5	Бакчачылык	билгеләнмиләр			
1.16	Кыр кишәрлек ләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.19	Печән чабу	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнмил	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
1.8	Хайван үрчетү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80%	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Дачный авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның аерым шартлары булган түбәндәге зоналар гамәлдә:

сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-саклау зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары;

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;

элементә линияләренең сак зоналары;

махсус сакланучы табигать территорияләре;

аэродром яны территорияләре.

2. Сәнэгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналары

2.1. “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында” 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты чыганаclarы булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы – үзгә кулланылыш режимы булган махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук куркынычның халык сәламәтлеге өчен кабул итергә мөмкин булган зурлыгына кадәр киметүне тәмин итә.

2.2. Санитар-яклау зонасы күләмнәре һәм чикләре, житештерү күләмен, кулланыла торган технологияләре исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнэгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналарында эшчәнлекне чикләү СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары

3.1. Диңгезләр, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлылануны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының һәм башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр су саклау зоналары булып саналалар.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары билгеләнә.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләренең су саклау зонасы киңлеге елгалар яисә инешләр өчен аларның чишмә башыннан түбәндәге озынлыкларына карап билгеләнә:

ун километрга кадәр	- яр сызыгынан 50 м күләмендә;
ун километрдан алып илле километрга кадәр	- 100 м күләмендә;
илле километрдан һәм аннан да күбрәк	- 200 м күләмендә.

3.5. Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яисә нуль авышлыгы өчен 30 м, өч градуска кадәр авышлык өчен 40 м һәм өч һәм аннан күбрәк градуска авышлык өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

4. Зоны Эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары

4.1. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләре санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәмин итү чыганаclarы санитария саклау зоналарына (ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) су белән тәмин итү чыганакаларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

4.3. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганакаларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын файдаланганда 30 м һәм жир асты суларын житәрлек якланмаган очракта 50 м тәшкит итә.

4.4. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганакаларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәп-хисап белән билгеләнә.

5. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

5.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыклары объектларының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәмин итү өчен билгеләнә.

5.2. Электр үткәргечләрнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава пространствогы участогы өслеге өлеше (электр үткәргечләрнең һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә, иң кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыктагы урыннарында урнашкан:

1 кВ кадәр - 2 м;

1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;

35 кВ - 15 м;

110 кВ - 20 м;

220 кВ - 25 м;

500 кВ - 30 м.

5.3. Жир асты электр тапшыру кабельле линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлегә өслегенә аның астында урнашкан өлеше (электр үткәргечләрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) рәвешендә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да күчә торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә.

5.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә билгеләнә.

6. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

6.1. Газ белән тәмин итү системаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары, 1992 елның 24 сентябрәндәге Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган газ белән тәмин итү системаларын саклау Кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

6.2. Газ бүлү челтәрләренең сак зонасы билгеләнә:

тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

газүткәргеч трассаларын, үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә - газүткәргеч трассаларын билгеләү өчен, полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап бакыр чыбык кулланганда;

аерым торучы газ көйлөү пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 м ераклыкта үткөрөлгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә (биналарга кушып төзелгән газ көйлөү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый);

урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 м киңлектәге ерым рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3әр метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участкалары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен озынлыгы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

6.3. Газүткәргечләрнең сак зоналарын билгеләгәндә ара хисабы газүткәргеч үзәгеннән-бер жепле газүткәргечләр һәм газүткәргечләрнең кырый жепләре үзәгеннән - күпжеплеләр өчен башкарыла.

7. Элемтә линияләре сак зоналары

7.1. Элемтә линияләренең һәм корылмаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

7.2. Элемтә линияләренең сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең кырый үткәргечләреннән параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыкта;

суднолар йөри торган һәм сал агыза торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар аша чыкканда - су өсләгеннән бөтен тирәнлегә буйлап су өсләгеннән алып су төбенә кадәр булган жир кишәрлекләре рәвешендә һәр яктан 100 метрга ераклыкта параллель яссылыклар белән билгеләнә торган су төбенә кадәр элемтә кабельләре өчен;

элементнең кабельле сызыкларында жир өсте һәм жир асты хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм тернәкләндерү пунктлары өчен - көчәйтү һәм регенерацион пунктлар урнаштыру үзәгеннән яисә аларның күтәртелгән чигеннән кимендә 3 метрга һәм жиргә тоташтыру контурларынан кимендә 2 метрга ким булмаган йомык сызык белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә.

8. Махсус сакланучы табигать территорияләре, махсус сакланучы табигать территорияләренең саклау зоналары

8.1. Махсус сакланучы табигать территорияләрен һәм махсус сакланучы табигать территорияләренең саклау зоналары чикләрендәге территорияләрен куллану режимы «Махсус сакланучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 декабрәндәге 33-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән.

8.2. Күрсәтелгән закон таләпләре нигезендә табигать һәйкәлләре биләгән территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

8.3. Дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә дәүләт табигать заказникларын төзү максатларына каршы килсә яисә табигать комплексларына һәм аларның компонентларына зыян китерсә, теләсә нинди эшчәнлек даими яки вакытлыча тыела яисә чикләнә.

9. Аэродром яны территорияләре

9.1. Аэродром яны территорияләре һәм алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

9.2. Аэродром яны территориясенен чикләре жир яисә су өслегенә һавадан килү полосаларының тышкы чиге буенча, ә һавадан килү полосаларынан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнәсе белән билгеләнә.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктураларының линияле объектларының санитар аралары

1. «Дачный авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә инженерлык инфраструктурасының түбәндәге линияле объектлары тәкъдим ителә:

электр тапшыру линияләре;

элемент линияләре

газ бүлү челтәрләре.

2. «Дачный авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасының линияле объектларына керәләр:

автомобиль юллары.

3. Инженерлык коммуникацияләренен санитар аралары

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары көчәнешле электр линияләре өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны санитар классификацияләү» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитар аермалар билгеләнә (санитар аралау полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзегәндә, жир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар араларны исәпкә алырга кирәк

3.3. Санитар ара зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар арасы

4.1. Автомагистральләр, тиер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар аралар билгеләнә. Санитар араның зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының пычрануы таралуын исәпләүләр нигезендә һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

1. Жир һәм су ресурсларыннан, капитал төзелеш объектларыннан, халыкның иминлеген тәэмин итү максатларында «Дачный авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә табигый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табигый факторларының йогынтысын чикләүләр гамәлдә булган зоналар - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яисә акваторияләр.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

4. Су керү һәм су басу зоналары

4.1. СНиП 2.06.15-85 «Территорияне су басудан һәм су керүдән инженерлык саклау» нигезендә су басудан саклану үз эченә алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм тулаем төзелгән территорияне саклау;

су борып жибәрү аша;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге чыгымнарға (агызуларга) һәм басымнарға, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чаралар «Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык сагы» 2.06.15-85 СНиП нигезендә территориядә грунт сулары биеклеге киметүне тәмин итәргә тиеш:

капиталь төзелешнең - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел утыртмалардан - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калыңлыгын 1 метрга тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узу өлешләрендә минераль грунтлар катламының калыңлыгы транспорт хәрәкәтенең интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буе участкаларында урнашкан торак пунктлар территорияләре кар сулары басудан, жил кудырып су басудан грунт сулары басудан коелма (юьлу) яисә вал ясау белән сакланган булырга тиеш.

5. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. СНиП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклау. Проектлаштыруның төп нигезләмәләре» нигезендә шуышу һәм ишелү процессларына дучар булган территорияләрдә урнашкан торак пунктларда элге процессларны булдырмый калуга һәм тотрыкландыруга юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

тау битенең рельефын аның тотрыклылыгын арттыру максатларында үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске суларны борып чыгару системасын төзү ярдәмендә өске суларның агышын жайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

жир асты суларының биеклеге ясалма киметү;

агроурманмелиорация;

грунтларны ныгыту (шул исәптән армирлау белән);

тотып торучы корылмалар;

сөзәклекләренә террасалау;

башка чаралар (жылылык саклау жайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә жылылык процессларын жайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).

6. Карст процессларына дучар булган территорияләр

6.1. СНиП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре» нигезендә карст процессларына каршы чараларны геологик төзелештә эрүчән тау токымнары булган территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны проектлаганда (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы сыну грунтлары, гипслар, ангидритлар, таш тоз) һәм өслектә карст күренешләре (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлегендә (грунтларны тыгызлау, куышлыклар, мөгарәләр һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чаралар составына түбәндәгеләр керә:

планировка структурасын эшлэгэндә һәм карст куркынычы булган участокларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырып функциональ зоналарның махсус компоновкасы, магистраль урамнар һәм чөлтөрләр трассировкасы;

карст үсешенә төзелешнең техноген йогынтысыннан территорияләрне инженерлык яклавын эшләү;

биналар һәм корымаларның карст ишелү интенсивлыгына карата I - II категория тотрыклылык кишәрлекләреннән читтәге куркынычсызрак кишәрлекләрдә, шулай ук ишелүләр барлыкка килү интенсивлыгы (ешлыгы) кимрәк, әмма аларның уртача диаметрлары 20 метрдан артык (A тотрыклылык категориясе) кишәрлекләреннән читтә урнашуы.

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

1. Мәдәни мирас объектларын саклау 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» федераль закон, 2005 елның 01 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар исемлеге

2.1. «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар юк.

XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенә максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенә максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре (алга таба – Исәп-хисап күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламентында күрсәтеләләр, әгәр шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган булса.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Дачный авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

XII БҮЛЕК. Жир кишэрлеклэрэннэн рөхсэт ителгэн файдалану төрлөрөн тасвирлау

33 статья. Төп нигезлэмэлэр

1. Жир кишэрлеклэрэннэн рөхсэт ителгэн файдалану төрлөрө Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрэндәге 540 номерлы боерыгы (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2015 елның 30 сентябрэндәге боерыгы редакциясендә) белән расланган жир кишэрлеклэрэннэн рөхсэт ителгэн файдалану төрлөрө классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линияле объектларны (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсэт ителгэн файдалануның рөхсэт ителгэн төрлөрө исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсэт ителә.

3. Жир кишэрлеклэрэннэн рөхсэт ителгэн файдалану төрлөрөн тасвирлау:

Рөхсэт ителгән куллану төрөнөң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөң исеме *	Жир кишэрлегеннэн рөхсэт ителгән файдалану төрөн тасвирлау *, рөхсэт ителгән файдалану төрөн тасвирлауга шәрехләр
1.0	Авыл хужалыгы файдалануы	Авыл хужалыгын алып бару. Әлеге төрдәге рөхсэт ителгән файдалануның эчтәлегә 1.1-1.20 кодлары белән рөхсэт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтәлеген үз эченә ала, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корылмаларны урнаштыруны
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә рөхсэт ителгән файдалану төрлөрөнөң 1.2-1.6 кодлары белән рөхсэт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтәлеген үз эченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфир майлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хужалыгы жирләрендә бәрәңгә, яфрак, жиләк-жимеш, суганчалы һәм бахча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә, шул исәптән теплицалар куллануга бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпьяллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән житен, киндер үстерү белән бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрөн көтүгә, нәселле терлекләр үрчетүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрөн тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төр рөхсэт ителгән куллануның эчтәлегә үз эченә 1.8-1.11, 1.15, 1.19, 1.20 кодлары белән рөхсэт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтәлеген ала

1.8	Хайван асрау	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн авыл хужалыгы терлеклэрэн (мөгезле эре терлеклэрне, сарыкларны, кэжэлэрне, атларны, дөялэрне, боланнарны) үрчөтүгэ бэйле авыл хужалыгы жирлэрэндэ гамэлгэ ашыру; печән чабу, авыл хужалыгы терлеклэрэн көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлеклэрэн тоту һәм үрчөтү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчөтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлеклэрне үрчөтү белән бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру; жәнлеклэрне тоту һәм үрчөтү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле жәнлекләр үрчөтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исэптэн су йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчөтүгэ бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру; хайваннар тоту һәм үрчөтү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчөтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Хужалык эшчэнлеген дуңгызлар үрчөтүгэ бэйле гамэлгэ ашыру; терлеклэрне тоту һәм үрчөтү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчөтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн авыл хужалыгы жирлэрэндэ бал кортларын һәм башка файдалы бөжәклэрне үрчөтү, тоту һәм алардан файдалану буенча гамэлгэ ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчөтү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчөтү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамэлгэ ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, жиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамэлгэ ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәклэрэн алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлеклэрнең генетик ресурслары коллекциялэрэн урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру
1.16	Кыр кишәрлеклэрэндэ шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенә күрсәтелгән төрлэр өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станциялэрэн, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станциялэрэн һәм башка техник жиһазларны урнаштыру

1.19	Печән чабу	Үлән чабу, печән жыю һәм эзерләү
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү
2.0	Торак төзелеше	Төрле төрдәге торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тәмин итү. Торак төзелешенә кеше яшәү өчен билгеләнгән биналар (алардагы бүлмәләр) керә, түбәндәгечә файдаланыла торган биналардан (торақтан) тыш: - вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшмәкәрлек файдасы алу максатында (кунакханәләр, ял йортлары); - халыкны дөвалау яки социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, бала йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - производствоның өзлексез эшләвен тәмин итү ысулы буларак (вахта биналары, житештерү объектларында торак хезмәтен үтәүче урыннар); - режимлы учреждение эшчәнлеген тәмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 2.1-2.3, 2.5-2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	Торак йортны (жир өсте катлары саны өчтән артмаган, биеклегенә егерме метрдан артмаган аерым торучы бинаны, ул граждандар тарафыннан мөстәкыйль күчмәсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйләп көнүзгә һәм башка ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм урыннардан тора) урнаштыру; авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан кала, коймалар, чүп-чар чокырларын, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	Аз катлы күпфатирлы йортларны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү аз катлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 15%тан артыграгын тәшкит итмәсә, өстәп төзелгән, янкорма һәм өстәп төзелгән-кушып төзелгән биналарда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлегенә)	Рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауда 2.1 коды белән күрсәтелгән торак йортны урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.3	Блокланган торак төзелеше	Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә уртак дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гайлә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми стеналарга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән янәшә йортлардан башка уртак диварга (гомуми диварга) ия, ул аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану территориясенә (блокланган торак йортлар) чыга ала; декоратив һәм жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.

2.4	Күчмә торак	Торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчәкләре, кемпинглар, торак вагончиклары, торак прицеплары) аталган корылмаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеге белән урнаштыру
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	катлылыгы сигез каттан артык булмаган торак йортларны урнаштыру; төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 20%тан күбрәге булмаса, күпфатирлы йортның кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре жир өстендә биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	катлылыгы тугыз кат һәм аннан да югарырак йортларны урнаштыру; йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йорттагы мондый биналарның майданы йортның гомуми майданының 15%ыннан артмаган булса, күпфатирлы йортның аерым урыннарында кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән күпфатирлы йортларда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре жир өстендә тугыз каттан алып егерме катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	Урнаштырылуы 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.7, 3.10.1, 4.1, 4.3, 4.4, 4.6, 5.1.2, 5.1.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәве белән бәйлә булса, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитария иминлегенә зыян китермәсә, яшәүчеләрнең хокукларын бозмаса, санитария зонасын билгеләүне таләп итмәсә.
2.7.1	Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм өстәп төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты, шул исәптән машина урынына бүленгән гаражларын урнаштыру, 4.9 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту белән каралган гаражлардан тыш
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Коммуналь хезмәтләр белән физик һәм юридик затларны тәмин итү максатларында бина һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.11 - 3.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчмәсез милек объектларын (котельныйлар, су алу корылмалар, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр үткәргечләр, трансформатор подстанцияләр, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, стоянкалар, жыештыру һәм авария техникасына гаражлар һәм остаханәләр, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)

3.1.2	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү белән бэйле физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгелэнгән биналар урнаштыру.
3.2	Социаль хезмэт күрсэтү	Гражданнарға социаль ярдәм күрсэтү өчен билгелэнгән биналар урнаштыру. Элеге төр куллануның эчтәлеге 3.2.1 - 3.2.4 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрән үз эченә ала.
3.2.1	Социаль хезмэт күрсэтү йортлары	Картлар йортларын, сабый йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданнар өчен төн үткәрү пунктларын урнаштыру өчен каралган биналарны урнаштыру; Күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсэтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тээмин итү хезмәте, аз керемле гражданнарны тундыру пунктлары) өчен билгелэнгән биналарны урнаштыру, аларда социаль ярдәм күрсэтү һәм социаль яисә пенсия түлөләрән билгеләү мәсьәләләре буенча гражданнарны кабул итү гамәлгә ашырыла, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны: коммерциячел булмаган фондларны, хәйрия оешмаларын, кызыксынулар буенча клубларны урнаштыру өчен
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсэтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсэтү пунктларын урнаштыру өчен билгелэнгән биналарны урнаштыру
3.2.4	Тулай тораклар	Урнаштырылуы 4.7 код белән рөхсәт ителгән файдалану төре эчтәлеге белән каралган биналардан тыш, гражданнарның эш, хезмәт итү яисә уку вакытында яшәү өчен билгелэнгән тулай торакларны урнаштыру өчен билгелэнгән биналарны урнаштыру
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсэтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданнарға медицина ярдәме күрсэтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Элеге төр куллануның эчтәлеге 3.4.1 - 3.4.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрән эчтәлеген үз эченә ала.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте	Гражданнарға амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсэтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданнарға медицина ярдәме күрсэтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрән һәм стационарда дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тээмин итә торган башка объектларны) урнаштыру; ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитар авиация урнаштыру
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морг) уздыруны гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Элеге төр куллануның эчтәлеге 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрән эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслеләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү

		түгэрэкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру, шул исәптән укучыларга физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар һәм спорт корылмаларын
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләргә яңадан әзерләү һәм квалификация күтәрү буенча оешмалар һәм башка белем һәм мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалар), шул исәптән укучыларга физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар һәм спорт корылмаларын урнаштыру.
3.6	Мәдәни үсеш	Мәдәният объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.6.1 - 3.6.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галерияләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	Мәдәният һәм ял паркларын урнаштыру
3.6.3	Цирклар һәм ерткычлар тоту урыннары	Цирклар, ерткычларны тоту урыннарын, зоопарклар, зоосадлар, океанариумнар урнаштыру һәм ябылуда кыргый хайваннарны тоту эшчәнлегә төрләрән тормышка ашыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини файдаланудагы биналарны һәм корылмаларны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.7.1 - 3.7.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар үтәү өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт кылу йортлары, синагогалар) урнаштыру;
3.7.2	Дини идарә һәм белем бирү	Дини хезмәт башкаруга бәйле рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен рухани затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими яшәү урыны өчен билгеләнгән биналарны (монастырьлар, скитлар, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) урнаштыру.
3.8	Ижтимагый идарә	Ижтимагый идарә органнарын һәм оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.8.1 - 3.8.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
3.8.1	Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлекләрен турыдан-туры тәэмин итүче яисә дәүләт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлегә	Чит дәүләтләрнең һәм Россия Федерациясә субъектларының дипломатик вәкиллекләре, Россия Федерациясендә консул учреждениеләре өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәэмин итү	Фәнни эшчәнлекне тәэмин итү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.9.1 - 3.9.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик кинлекләргә, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доплерск метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) урнаштыру

3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, эзләнүләр һәм эшләнмәләр үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (фәнни-тикшеренү һәм проект институтларын, фәнни үзәкләрне, инновацион үзәкләрне, дәүләт фәннәр академияләрен, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләрен, шул исәптән тармак үзәкләрен) урнаштыру
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	Тәҗрибә сәнәгать үрнәкләренә тикшерү һәм сынаулар үткөрү өчен, фәнни тикшеренүләр, эзләнүләр һәм эшләнмәләрне, фәнни һәм селекцион эшләрне, фәнни яктан караганда кыйммәтле үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл һәм урман хужалыгын алып баруны гамәлгә ашыручы оешмаларны урнаштыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.10	Ветеринар хезмәтә күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтүгә астында тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.10.1 - 3.10.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәтә күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны карап тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтчелегендә карап тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшкуарлык	Капиталь төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкуарлык эшчәнлегә нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә рәхсәт ителгән куллану төрләренең 4.1 - 4.10 кодларында каралган эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тәмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш) максатында урнаштыру
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру һәм (яисә) хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 4.5 - 4.8.2 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә туры китереп, гомуми майданы 5000 кв.м дан күбрәк капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) стоянкалар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 квадрат метрдан артык майдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру

4.7	Кунакханэ хезмэте	Кунакханэлэрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Күңел ачу өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 4.8.1 - 4.8.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ.б.лар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткәру өчен файдаланыла торган уен жиһазларыннан тыш), уен мәйданчыклары урнаштыру
4.8.2	Азартлы уеннар уздыру	Букмекер контораларын, тотализаторларны, аларның уен зоналарыннан тыш ставкаларны кабул итү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
4.8.3	Уен зоналарында азартлы уеннар үткәру	Уен биналарын һәм корылмаларын азартлы уеннар һәм уен өстәлләре уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук уен зоналарына килүчеләр өчен кунакханэләр һәм жәмәгать туклануы биналарын урнаштыру рөхсәт ителә торган уен зоналарында урнаштыру
4.9	Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында кулланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен стоянкалар урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларына стоянкалар һәм аларны саклау өчен, шул исәптән депоны урнаштыру
4.9.1	Юл яны сервисы объектлары	Юл сервисы биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 4.9.1.1 - 4.9.1.4 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру
4.9.1.2	Юл ялын тээмин итү	Юл сервисы (мотельләр) сыйфатында кунакханэ хезмәтләре күрсәтү өчен биналар урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен, жәмәгать туклануын юл сервисы объектлары сыйфатында оештыру өчен биналар урнаштыру
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шулай ук иярүле сәүдә кибетләрен урнаштыру
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханэләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегенә	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлегенә гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертәп урнаштыру (экспозиция мәйданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле яисә югары менеп йөрүләр, ял һәм туризм белән шөгыйләнү өчен урыннар, табигатьне күзәтү, пикниклар, ау, балык тоту һәм башка эшчәнлек урыннарын тәртипкә китерү; паркларны, шәһәр урманнарын, бакчалар һәм скверларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны, гомуми кулланыштагы су объектларының яр бие полосуларын булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял урыннарын төзекләндерү. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 5.1 - 5.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
5.1	Спорт	Спорт белән шөгыйләнү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 5.1.1 - 5.1.7 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	500 һәм күбрәк урынлы тамашачылар өчен махсус урыннары булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларны (стадионнарны, спорт сарайларын, боз сарайларын, ипподромнарны) урнаштыру

5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен мәйданчыклар (физкультура мәйданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру
5.1.4	Спорт белән шөгыйльләнү өчен жиһазландырылган мәйданчыклар	Спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен корылмаларны ачык һавада урнаштыру (теннис кортлары, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, спорт атышлары)
5.1.5	Су спорты	Су спорт төрләре белән шөгыйльләнү өчен спорт корылмаларын урнаштыру (су спорт төрләрен оештыру һәм тиешле инвентарны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар)
5.1.6	Авиация спорты	Спорт корылмаларын спортның авиация төрләре белән шөгыйльләнү өчен урнаштыру (ангарлар, очып китү-төшөп утыру мәйданчыклары һәм тиешле инвентарны саклау өчен кирәкле башка корылмалар)
5.1.7	Спорт базалары	Анда озак яшәүче затларның спорт эзерлеге гамәлгә ашырыла торган спорт базаларын һәм лагерьларын урнаштыру
5.2	Табиғый-танып белү туризмы	Табиғат белән танышу буенча походлар һәм экскурсияләрүткәрү, жәяүле һәм атта йөрү өчен базалар һәм палаткалы лагерьлар урнаштыру, сукмак һәм юллар кору, әйләнә-тирә табиғат мохите турында танып белү белешмәләре булган шитлар урнаштыру; табиғатне саклау һәм табиғатне торгызу буенча кирәкле чараларны гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру
5.3	Аучылык һәм балык тоту	Аучылык һәм балык тоту урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучы яисә балыкчы йорты, жәнлекләренң һәм балык баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар урнаштыру
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен причаллар	Яхталар, катерлар, көймәләр һәм башка кече судноларга причалга тору, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атта йөрүләр өчен кырлар	Гольф уены өчен урыннар урнаштыру яки атлы сәфәрләр башкару, шул исәптән кирәкле жир эшләрен башкару һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган атлы спорт манежлары урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлеге	Файдалы казылмаларны чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр эзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территорияль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территорияль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыктарыннан файдалану	Геологик эзләнүләргә гамәлгә ашыру; файдалы казылмаларны ачык (карьерлар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты объектларын, файдалы казылмалар чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә эзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; файдалы казылмалар чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыктарыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-бауту һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен эзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа

		сәнэгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очраklar керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнэгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, бер яисә берничә төр транспорт белән йөртү өчен автомобиль кузовлары, прицеplар, ярымприцеплар һәм контейнерлар житештерү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрән житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнэгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнэгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнэгате	Фармацевтика житештерүе өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән аларга карата сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнэгате	Авыл хужалыгы продукциясен аларны башка продукциягә китерә торган ысул белән эшкәртүгә (консервлау, ыслау, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке эйберләре житештерү өчен дә азык-төлек сәнэгате объектларын урнаштыру
6.5	Нефть химиясе сәнэгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнэгать предприятияләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнэгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (золоотваллар, гидротехник корымалар) өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корымалар урнаштыру; урнаштыруы 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрне саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корымаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиореле, жир өсте һәм жир асты элемтә кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын кертеп, урнаштырылуы рөхсәт ителгән куллану төрләрен 3.1.1, 3.2.3 коды белән үз эченә алган эчтәлегендә каралган элемтә объектларыннан тыш
6.9	Складлар	Сәнэгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм доклары, нефть саклагычлар һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлар һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ конденсатлы һәм газ кудыру станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл күчерү складларыннан тыш, йөк булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корымаларын урнаштыру
6.9.1	Склад майданчыklары	Ачык һавада йөкләргә вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш)

6.10	Космик эшчэнлекне тээмин итү	Космодромнарны, старт комплексларын һәм жибөрү жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны жиргә утырту полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтар әзерләү үзәкләрен һәм жиһазларын, космик эшчэнлекне башкарган кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру
6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеге, язылган мәгълүмат чыганаclarын тиражлау өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	Технологик, сәнәгать, агросәнәгать паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юллар һәм корылмаларны урнашуы. Әлеге төр кулланыуның эчтәлегә үз эченә 7.1 - 7.5 кодлары белән рөхсәт ителгән кулланыу төрләренең эчтәлеген ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юл транспортында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр кулланыуның эчтәлегә үз эченә 7.1.1 - 7.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән кулланыу төрләренең эчтәлеген ала.
7.1.1	Тимер юллар	Тимер юлларны урнаштыру
7.1.2	Тимер юл ташуларына хезмәт күрсәтү	Биналар һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир асты биналарын, корылмаларны, тимер юл транспортының башка объектларын эксплуатацияләү, карап тоту, төзү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле жайланмалар һәм объектлар урнаштыру; төяү-бушату майданчыкларын, рельс яны складларын (ягулык-майлау материаллары складларыннан һәм теләсә нинди типтагы автозаправка станцияләреннән, шулай ук тимер юл ташуларын турыдан-туры тээмин итүгә билгеләнмәгән куркыныч матдәләргә һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм федераль законнарда билгеләнгән хәрәкәт иминлеге таләпләре үтәлгән очракта, башка объектларны урнаштыру;
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлеге төр кулланыуның эчтәлегә үз эченә 7.2.1 - 7.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән кулланыу төрләренең эчтәлеген ала.
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	Торак пунктлардан читтә автомобиль юлларын һәм аларга бәйле техник корылмаларны, шәһәр урамнары һәм юллары цикләрендә транспорт чаралары юл яны стоянкаларын (парковчаларны) урнаштыру, 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән тыш, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган корылмаларны урнаштыру; юл хәрәкәте иминлеге өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү	Урнаштырылуы 7.6 код белән рөхсәт ителгән файдалану төре эчтәлегә белән каралган капитал төзелеш объектларыннан тыш, пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	Кешеләргә билгеләнгән маршрут буенча йөртүгә гамәлгә ашыра торган транспорт чаралары тукталышын урнаштыру
7.3	Су транспорты	Су юлларында суднолар йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юллары капитал төзү объектларын урнаштыру, диңгез портлары капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньнарны, гидротехник корылмаларны, навигация жиһазларын һәм суднолар йөрешен һәм су юлы ташуларны тээмин итү, су транспортына ягулык салу урыннары урнаштыру

7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны суга төшерү һәм причал ясау өчен урыннар булдыру, һава судноларын очып китү һәм жиргә төшерү (суга төшерү) өчен кирәкле, очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәмин итүне урнаштыру, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм төшерү, аларга юлдаш хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектлар урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләренә, суүткәргечләренә, газүткәргечләренә һәм башка торба үткәргечләренә, шулай ук аталган торба үткәргечләренә эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.6	Урамнан тыш транспорт	Метрополитенны, шул исәптән метрополитенның жир өсте юлларын, утырту станцияләрен, пассажирлар өчен станцияара күчешләренә, электродепоны, вентиляция шахталарын эксплуатацияләү өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру; урамнан тыш транспортның бүтән төр жир өсте корылмаларын (монорельс транспортын, канат юллары асылмаларын, фуникулерларны) урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тәмин итү	Россия Федерациясә Кораллы Көчләренә, башка гаскәрләренә, хәрби формованиеләренә һәм алар белән идарә итү органнарын сугышчан эзерлеген кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру (хәрби оешмалар, эчке гаскәрләр, учреждениеләр һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләренә һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби частьларның сугышка эзерлекне тәмин итүгә юнәлдерелгән хәрби өйрәнүләр һәм башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гәмәлгә ашыруны тәмин итүче объектларны урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төрә хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданныр оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр бүлекчәләрен урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту
8.1	Кораллы көчләренә тәмин итү	Коралларны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм сугыш кирәк-яракларын эшләү, сынау, ремонт житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир кишәрлекләрен сынау полигоннары, кораллар юк итү һәм, кораллану яки сугыш кирәк-яракларын куллану, житештерү, ремонтлау яки юкка чыгару сәбәплә барлыкка килә торган калдыклар күмү урыннары сыйфатында жиһазлау; дүләр һәм мобилизация резервларында матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын (саклагычлар, складлар һәм башка объектлар) урнаштыру; иминлеген тәмин итү өчен ябык административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру
8.2	Россия Федерациясә Дүләр чиген саклау	Россия Федерациясә дүләр чиген яклауны һәм саклауны тәмин итү өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм киртәләрен, чик бусе билгеләрен, коммуникацияләренә һәм башка объектларны урнаштыру, чик бусе ерымнарын һәм контроль полосаларны урнаштыру, чик бусе хәрби частьләрен һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру өчен, шулай ук Россия Федерациясә дүләр чиге аша уздыру пунктларын урнаштыру өчен биналар урнаштыру
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Хәрбиләштерелгән хезмәтә булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре эзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданныр оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлешә булган гражданныр оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәмин итү	Капитал төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, жирлекләр)

9.0	Табигатъне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә, табигатъне саклау һәм өйрәнү белән бәйле эшчәнлектән тыш, хужалык эшчәнлеге рөхсәт ителмәгән, махсус сакланучы табигатъ территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау һәм өйрәнү (дәүләт табигатъ тыюлыклары, милли һәм табигый парклар, табигатъ һайкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары, оранжереялар)
9.1	Табигатъ территорияләрен саклау	Өйләнә-тирә табигатъ мохитенең аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигатъ ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләренең үзлекләрен саклау. <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, табигый территорияләрне бозуга китерә торган хужалык эшчәнлеге махсус каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табигый дөвалау ресурсларын (минераль су ятмалары, дөвалау пычраклары, лиманнар һәм күлләр рапасы, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табигатъ факторлары һәм шартлары) кешене дөвалау һәм савыктыру өчен, шул исәптән чыгару юлы белән файдалану, шулай ук дөвалау ресурсларын тау-санитария округының яки дөвалау-савыктыру жирлегенең һәм курортының санитар сагы беренче зонасы чикләрендә ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	Халыкны дөвалау һәм савыктыру хезмәтләрен күрсәтүне тәмин итүче шифаханәләр, профилакторийлар, бальнеологик дөвалаулар, пычрак белән дөвалауны урнаштыру; дөвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак чыгару урыннары) төзекләндерү; дөвалау-савыктыру лагерьларын урнаштыру
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклап калу һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектлары, истәлекле урыннар, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрләр, тарихи жирлекләр, гамәлдә булмаган хәрби һәм гражданлык күмелгән урыннар, мәдәни мирас объектларын, тарихи промысел яки һөнәр булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмы тәмин итүче хужалык эшчәнлеген
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлеге һәм башка максатлар. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 10.1 - 10.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала
10.1	Агач эзерләү	Табигатъ шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, үзгачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, үзгачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру, урманнарны саклау
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Сагыз эзерләү, агач булмаган урман ресурсларын жыю, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен, урман азык ресурсларын һәм кыргый үсемлекләр эзерләү, табылган урман ресурсларын саклау, тирән булмаган эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм тирән булмаган эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмалар урнаштыру (киптергечләр, гөмбә пешергеч, складлар), урманнарны саклау

10.4	Резерв урманнар	Урманнарны саклау белән бәйлә эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлыклар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыклар, территорияль диңгезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Су объектларына тоташа торган гомуми судан файдалануны гамәлгә ашыру өчен кирәкле ысуллар белән жир кишәрлекләреннән файдалану (гражданнар шәхси ихтыяжлары өчен судан файдалану, шулай ук эчәргә һәм хужалык-көнкүреш су белән тәмин итү максатларында су ресурсларын жыю (алу), су коену, кече үлчәмле судноларны, су мотоциклларын һәм су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану, әгәр тиешле тьюлар законнарда билгеләнмәгән булса, су объектларында, су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану)
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен судан махсус файдалану өчен кирәкле ысуллар (өске су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм башка су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйлә эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корымалар	Сусакагычларны эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корымаларны (плотиналар, су ташлау, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корымаларны, суднолар үткәру корымаларын, балык саклау һәм балык үткәру корымаларын, яр буен саклау корымаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 12.0.1 - 12.0.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала. <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк.
12.0.1	Урам-юл челтәре	Урам-юл челтәре объектларын: торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары, трамвай юллары һәм жәяүлеләр өчен тротуарлар, жәяүлеләр өчен урам чыгу урыннары, бульварлар, майданнар, машина юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә юл бие тукталышларын (парковкаларын) урнаштыру, 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары рөхсәт ителгән куллану төрләре белән каралганнан тыш, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган корымаларны урнаштыру
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләрне, кече архитектура формаларын, стационар булмаган корымаларны һәм корымаларны, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләрне урнаштыру
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корымаларын урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру
12.2	Махсус эшчәнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жимерүче матдәләрне урнаштыру, саклау, күмү, утильләү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны күмү, саклау, зарарсызландыру (үлөт базларын, чүп яндыру һәм чүп эшкәртү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен әйберләр жыю урыннарын)
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлегенң булмавы
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	Гражданнар тарафыннан бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең гомуми файдаланудагы мөлкәте булган һәм (яисә) гомуми файдаланудагы мөлкәتكә карый торган капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

13.1	Бакчачылык (яшелчә) алып бару	<p>Жиләк-жимеш, яшелчә, бахча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңгә үстерүгә бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы хезмәт коралларын һәм авыл хужалыгы продукциясен саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган торак төзелешен һәм хужалык төзелмәләрен һәм корылмаларны урнаштыру.</p> <p><u>Комментарий:</u> Өлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участокларында шәхси ярдәмчә хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төрөннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.</p>
13.2	Бакчачылык алып бару	<p>Ял итүне һәм (яисә) гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларын үз ихтыяжлары өчен үстерүне гамәлгә ашыру; 2.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирламасында күрсәтелгән үз ихтыяжлары өчен бакча йортын, торак йортын, хужалык төзелмәләрен һәм гаражлар урнаштыру.</p> <p><u>Комментарий:</u> Бакча йорты - ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бакча яки торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.</p>

* Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

